

تأثیر کار مضاعف و حواسپرتی بر عملکرد فرد

چکیده:

در این آزمایش سوال اصلی این است که آیا کار مضاعف و حواسپرتی بر عملکرد فرد تأثیر می گذارد یا خیر؟ فرضیه اصلی این است که این عوامل می توانند بر عملکرد فرد تأثیر گذارده و فعالیت وی را دچار اختلال کنند.

این آزمایش در مجموع در «۶» مرحله صورت می پذیرد که مرحله ابتدایی به عنوان مرحله تمرینی است و «۵» مرحله دیگر که شرح آن در متن آزمایش خواهد آمد، مراحل اصلی آزمایش هستند. هر مرحله ۳ دقیقه به طول می انجامد و بعد از هر محله آزمودنی به مدت ۲ دقیقه به استراحت می پردازد. در این آزمایش ملاک هم سرعت عملکرد آزمودنی است و هم دقت وی و معیار اندازه گیری ما تعداد مربع هایی است که آزمودنی درست علامت زده باشد. با استفاده از فرمول مشخص حاصل کارآیی کل آزمودنی را محاسبه می نمایم.

با توجه به نتایج بدست آمده از این مطالعه موردی را به روش «ABA» صورت پذیرفت فرضیه ها ما تأیید شده و نتیجه گرفته شد که کار مضاعف و حواسپرتی بر عملکرد آزمودنی تأثیرگذار هستند (تأثیر متن منفی می گذارند).

مقدمه:

یادگیری و رفتار با هم متفاوت هستند یادگیری نوعی توانایی است که فرد ایجاد می شود و تنها از طریق مراجعه به رفتار آشکار فرد می توان از آن اطلاع حاصل کرد. از سوی دیگر رفتار به اعمال و حرکات مختلف درونی و بیرونی فرد گفته می شود. روانشناسان رفتار را به دو دسته تقسیم می کنند: رفتارهای آشکار و پنهان (Covert, overt) رفتار آشکار به اعمالی گفته می شود که مستقیماً قابل مشاهده اند، مانند: صحبت کردن، نوشتن، راه رفتن و ... رفتار پنهان به اعمال درونی فرد که به طور مستقیم قابل مشاهده نیستند اطلاق می گردد. مثل: تفکر، تخیل و ... ما از طریق رفتار آشکار به رفتار پنهان پی می بریم.

بنابراین ما برای کسب اطلاع از میزان یادگیری فرد به رفتار قابل مشاهده یا به اصطلاح دقیق تر به عملکرد او مراجعه می کنیم. عملکرد نیز مانند رفتار آشکار و به جنبه های قابل مشاهده یادگیری اشاره می کند. اما تفاوت رفتار با عملکرد در آن است که رفتار به هر گونه عمل مشخص گفته می شود. حال آنکه عملکرد به نتیجه عمل فرد اشاره می کند که در ارزشیابی از میزان یادگیری او مورد استفاده قرار می گیرد.

عملکرد فرد از عواملی چون انگیزش و هیجان: شرایطی که به محیط حاکم است، خستگی و بیماری متأثر می شود. پس عملکرد فرد ممکن است شاخص نسبتاً درستی از یادگیری او باشد یا اینکه نتواند آن را به خوبی نشان دهد. برای مثال ممکن است عملکرد یک دانش آموز در جلسه امتحان تحت تأثیر اضطراب ناشی از امتحان کاهش پیدا کند. این امر نباید سبب شود که معلم فکر کند یادگیری صورت نگرفته یا آن

عملکردی که دانش آموز عملاً انجام می دهد به طور دقیق منعکس کننده یادگیری اوست. این دانش آموز ممکن است جواب سوالها را به خوبی یاد گرفته باشد، اما اضطراب او باعث ناتوانی اش در دادن جواب کامل به سوال می شود. از این مطلب باید نتیجه گرفت که برای دستیابی به میزان واقعی یادگیری هم باید از وسایل دقیق اندازه گیری عملکرد یادگیرندگان از قبیل آزمونها و سایر وسایل اندازه گیری عملکرد یادگیرندگان از قبیل آزمونها و سایر وسایل اندازه گیری استفاده کرد و هم عملکرد آنها را به دفعات مختلف و در شرایط متفاوت مورد سنجش قرار داد.

ادبیات تحقیق:

آزمون «اثر کار مضاعف و حواس پرتی بر عملکرد» نوعی طرح پژوهشی تک موردی ABAB (Casestudy) است که در «۵» مرحله (ساده ۱- کار مضاعف- ساده ۲- حواسپرتی- ساده ۳) انجام می گیرد. هدف مطالعه عملکرد و تأثیر عواملی چون حواسپرتی و کار مضاعف بر آن می باشد. در این آزمون از مربعات دنباله دار. «تولوز- پیرون» استفاده شده و نشان می دهد که عواملی چون کار مضاعف و حواس پرتی در عملکرد عادی اختلاف ایجاد می کند برای بررسی بهتر این مفاهیم به پژوهش ها و مطالعات دیگری در این زمینه می پردازیم:

توجه کردن و درک کردن

در یک آزمایش از شش نفر آزمودنی خواسته شد وقتی حروف خاصی را می بینند کلیدهای مناسب را فشار دهند. در این آزمایش از «۱۰» کلید که به کلیدهای ماشین تحریر شباهت داشت و روی آنها از شماره «۱» تا «۱۰» نوشته شده بود، استفاده کردند. حروفی که به آزمودنی ها نشان داده می شد، عبارت بودند از «Lmnopstuxyz» این حروف را با زمینه های قرمز، زرد، و سبز به آزمودنی ها نشان می دادند. وقتی یک حروف به آزمودنی نشان داده می شد، از او می خواستند ابتدا به آن نگاه کند، رنگ زمینه آن حروف را در نظر بگیرد، بعد به یک «کد» (یا رمز) که در زیر آن بود نگاه کند و آن حرف را با توجه به آن «کد» به یکی از اولین ده حروف الفبای انگلیسی، منتقل کند و سپس کلیدی را که شماره آن مطابق حروف مورد نظر در حروف الفبا می باشد، فشار دهد. وقتی آزمودنی کلید را فشار می داد، دستگاه بطور خودکار یک حرف تازه را به او نشان می داد. در این آزمایش بدون اطلاع آزمودنی دستگاه چنان ساخته شده بود که میزان فشار وارده بر هر کلید ثبت می شد. هدف از انجام این آزمایش آن بود که ببینند وقتی در آزمایشگاه روانشناسی سر و صدا ایجاد می شود و آزمودنی را گیج می کند آیا در میزان فشار وارده بر کلیدها نیز تغییر ایجاد می شود یا نه؟ در این آزمایش متوسط فشار وارده بر کلیدها را در شرایط عادی و پس از آنکه در آزمایشگاه سر و صدا ایجاد می شد، اندازه گیری می کردند.

نتیجه این آزمایش نشان می داد که آزمودنی ها در شرایطی که سر و صدا ایجاد شده بود، در مقایسه با شرایط عادی و آرام بر کلیدها با فشار بیشتری وارد می کردند

متوسط فشار در شرایط عادی «305gr» بود. ولی وقتی در موقع کار با دستگاه سر و صدا ایجاد می شد متوسط فشار به «488gr» افزایش پیدا می کرد. بعد هنگامی که سر و صدا از بین می رفت و آزمودنی به کار خود ادامه می داد متوسط فشار به «292gr» تقلیل می یافت. جالب تر اینکه میزان کاری که در شرایط عادی و شرایط گیج کننده انجام شده بود، تفاوت معنی داری نداشت. (ساعتچی به نقل نومان ۱۳۶۸)

متن تحقیق:

آزمایش «اثر کار مضاعف و حواسپرتی بر عملکرد» به صورت تک آزمودنی نوع ABAB اجرا می گردد. هدف از این پژوهش، بررسی تأثیر عواملی چون کار مضاعف و حواسپرتی بر عملکرد عادی است برای این منظور از مربعات دنباله دار تولوزپیرون استفاده نمودیم و آزمودنی در ۵ مرحله ساده ۱، کار مضاعف، ساده ۲، حواسپرتی، ساده ۳) مورد آزمون قرار گرفت.

- سوالات تحقیق:

- ۱- آیا کار مضاعف بر عملکرد عادی فرد تأثیر می گذارد؟
 - ۲- آیا حواسپرتی بر عملکرد عادی فرد اختلال ایجاد می نماید؟
- فرضیه های تحقیق:

۱- کار مضاعف بر عملکرد عادی فرد تأثیر منفی دارد.

۲- حواسپرتی بر عملکرد فرد تأثیر منفی داشته و در آن اختلال ایجاد می کند.

متغیرهای آزمایش

در این آزمون متغیرهای مستقل، «کار مضاعف» و «حواسپرتی» بوده و «عملکرد فرد» به عنوان متغیر وابسته محسوب می گردد.

ابزار آزمایش:

مربعات دنباله دار تولوز- پیرون و یک کرومومتر

مربعات دنباله دار «تولوز- پیرون» شامل ۴۰ ردیف ۴۰ مربعی از مربع هایی به طول «1.5mm» می باشند. این مربع ها دارای دنباله هایی روی اضلاع و یا گوشه های خود می باشند و به طور تصادفی قرار گرفته اند سه مربع دنباله دار نمونه بر بالای هر برگه قرار گرفته است.

روش اجرای آزمایش:

همانطور که گفته شد این آزمایش یک طرح پژوهشی تک موردی از نوع ABAB می باشد، با این تفاوت که در هر ۵ مرحله ساده ۱ (A)، کار مضاعف (B)، ساده ۲ (A)، حواسپرتی (B) و ساده ۳ (A) اجرا می گردد.

به عبارت دیگر این آزمون از ترکیب دو طرح بازگشتی ABA ایجاد شده است به این ترتیب که مرحله ماده ۲ (A) برای دو مرحله قبلی، مرحله بازگشت و برای دو مرحله بعدی، مرحله سطح پایه محسوب می گردد.

اشاره شد که ابزار این آزمون مربعات دنباله دار «تولوز-پیرون» می باشد که در بالای هر برگ آن سه مربع نمونه مشخص شده است و آزمودنی می بایست آنها را در بین مربعات داخل صفحه در زمان معین پیدا کرده، علامت بزند. به این صورت که در مرحله اول که مرحله ساده ۱ (A) است، آزمودنی ۳ دقیقه وقت دارد که مربعات نمونه را در بین مربعات صفحه به صورت افقی از چپ به راست پیدا کرده و علامت بگذارد. پس از اتمام زمان آزمودنی کار را متوقف نموده محل انتهایی را علامت گذاشته و روبه روی آن نام مرحله ساده ۱ را می نویسد. حال برگ را به پشت گذاشته و ۲ دقیقه استراحت می نماید. در مرحله دوم که مرحله کار مضاعف (B) می باشد آزمودنی «۳» دقیقه فرصت دارد که علاوه بر پیدا کردن مربعات نمونه به همان صورت قبلی یک عمل ریاضی « $(A+B-C)+B-C...$ » را نیز در ذهن خود به صورت دنباله دار و به طور همزمان انجام دهد. در پایان این مرحله نیز آزمودنی محل را علامت گذاشته و روبروی آن سطر، نام مرحله و عدد پایانی را ثبت می کند. پس از استراحت مجدد در مرحله سوم یا مرحله ساده (2) تمام کارهای مرحله اول انجام می شود. در مرحله چهارم که مرحله حواسپرتی «B» است، آزمودنی طی 3 دقیقه فرصت دارد که مربعات الگو را در بین مربعات جدول پیدا کند، با این تفاوت که آزمایش با کارهایی نظیر صحبت کردن، ایجاد سروصدا و ... موجبات حواسپرتی آزمودنی را فراهم می آورد. در مرحله پایانی که مرحله ماده 3 (A) می باشد نیز همانند سایر مراحل ساده رفتار می کنیم.

پس از انجام این مراحل آزماینده نتایج هر مرحله را استخراج نموده در جدول ثبت می نماید نکته قابل توجه این است که در این آزمون هم «سرعت» و هم «دقت» ملاک می باشند.

نتایج:

پس از پایان آزمایش اوراق آزمودنی را به ترتیب زیر تصحیح می کنیم:

مربع های درست انتخاب شده «۱» امتیاز.

مربع های غلط انتخاب شده و مربع های نزده هر کدام «۰/۵» امتیاز منفی .

مراحل	درست (+۱)	غلط (-۰/۵)	نزده (-۰/۵)	کارایی (امتیاز)
ساده ۱	۹۲	-	۷	۸۸/۵
کار مضاعف	۵۲	۳	۱۶	۴۲/۵
ساده ۲	۹۴	-	۱۷	۸۵/۵
حواسپرتی	۱۰۴	-	۷	۱۰۰/۵
ساده ۳	۱۴۳	-	۵	۱۴۰/۵

بر اساس جدول فوق و نمودار مربوط به آن که در پیوست ارائه شده نتیجه گیری می شود که کار مضاعف به شدت میزان عملکرد را کاهش داده و حواسپرتی نیز به عنوان

عاملی مختل کننده در عملکرد (البته نه به شدت کار مضاعف) اختلال ایجاد می کند،
در نتیجه فرضیه های ما در مورد این پژوهش تأثیر گردیدند.

بحث و تعبیر و تفسیر:

بر اساس نمودار ارائه شده در پیوست، کار مضاعف کارآمدی (عملکرد) را به شدت پایین می آورد. بنابراین در یک زمان واحد نمی توان به دو کار متفاوت مشغول بود و همین طور حواسپرتی موجب افت بازده شده است. اما باید به خاطر داشته باشیم که اثر حواسپرتی گذرا مثل اثر کار مضاعف نیست «کار مضاعف یک اثر کلی و شدید دارد، اما حواسپرتی نه آن شدت را دارد و نه روی همه انسانها و افراد به یک صورت عمل می کند. افرادی هستند که به هنگام حواسپرتی گذرا کارایی بهتری نشان می دهند. در مورد این گروه حواس پرتی موجب تحرک نیروهای ذخیره شده می گردد، آنها را از بی تفاوتی و بی اعتنائی بیرون آورده و در نتیجه بازده افزایش می یابد. در نمودار مربوطه نقاط مربوط به عملکرد در شرایط عادی را به یکدیگر وصل می کنیم. منحنی بدست آمده، سیر صعودی نشان می دهد. بنابراین می توان گفت در طول آزمایش آزمودنی به تدریج مهارت کسب کرده و بر عملکرد خود افزوده است. با توجه به نتایج بدست آمده توصیه می شود که کارگران و کارمندان نباید در یک زمان معین به دو کار مختلف اشتغال ورزند. هم چنین نباید در محیطی کار کنند که به علل مختلف موجب حواس پرتی آنها شود.

پیوست:

$$\text{امتیاز} = \frac{\text{فراموش شده} + \text{غلط}}{2} - \text{تعداد مربع های درست} = \text{کارآیی کل}$$

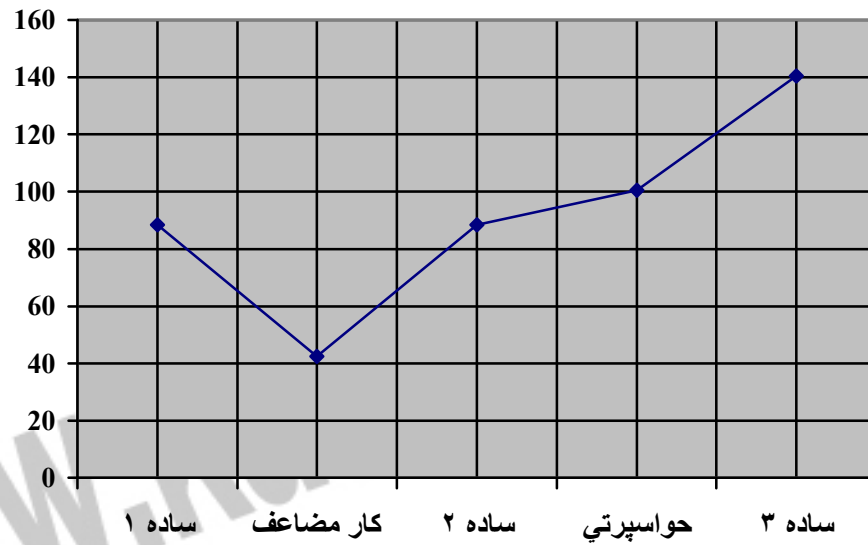
$$\text{کارآیی ۱: } 92 - \frac{7+0}{2} = 88.5$$

$$\text{کارآیی ۲: } 52 - \frac{3+16}{2} = 42.5$$

$$\text{کارآیی ۳: } 94 - \frac{17+0}{2} = 85.5$$

$$\text{کارآیی ۴: } 104 - \frac{7+0}{2} = 100.5$$

$$\text{کارآیی ۵: } 143 - \frac{5+0}{2} = 140.5$$

کتابنامه:

ساعتچی: محمود - اصول روانشناسی - مانی - نرمان ل. (نویسنده) - تهران - امیرکبیر -

۱۳۶۸.

جهت خرید فایل word به سایت www.kandoocn.com مراجعه کنید
یا با شماره های ۰۹۳۶۶۰۲۷۴۱۷ و ۰۹۳۶۶۴۰۶۸۵۷ و ۰۶۶۴۱۲۶۰-۵۱۱ تماس حاصل نمایید

Filename: Document1
Directory:
Template: C:\Documents and Settings\hadi tahaghoghi\Application
Data\Microsoft\Templates\Normal.dotm
Title: :
Subject:
Author: sadegh
Keywords:
Comments:
Creation Date: 4/12/2012 12:44:00 AM
Change Number: 1
Last Saved On:
Last Saved By: hadi tahaghoghi
Total Editing Time: 0 Minutes
Last Printed On: 4/12/2012 12:44:00 AM
As of Last Complete Printing
Number of Pages: 11
Number of Words: 1,464 (approx.)
Number of Characters: 8,347 (approx.)